

bojnih ladij in ladije 19. Seveda so v tem številu zapopadene tudi vse starejše, za boj nesposobne ladje. Grške bojne ladje, katerih je skupno le 12, so tekom vojske prizadale turškemu brodogradu že precejšnjo škodo. Več turških ladij je tako poškodovanih, da so za boj nesposobne. Kakor poročajo listi, imajo Turki sedaj le še 7 bojnih ladij, katere so sposobne za boj. Po zadnji pomorski bitki, ki se je vršila med grškimi in turškimi ladjami pri otoku Kiosu dne 4. januarja, je zbežala turška križarka „Hamidija“ v Sredozemsko morje. Delj časa se za „Hamidijo“ sploh ni znalo, kje se nahaja. Dne 14. februarja je pa naenkrat iskala križarka zavetje pred viharjem v pristanišču Malta v Sredozemskem morju. Ker pa po mednarodnem pravu brojne ladje v vojskinega časa ne morejo v kakem tujem pristanišču ostati dalje kot 24 ur, je „Hamidija“ morala zopet zapustiti Malto. Gotovo bodo sedaj grške ladje prežale na njo, da jo potope. — Huda usoda je zadela dne 14. februarja turško oklopno križarko „Asar-i-Tevfik“. Ta ladja je zadela ob obali Črnega morja na mino, ki so jo položili v morje Bolgari. Ladja je bila vsled razpoka mine zelo poškodovana, Bolgari so z obrežja na ponesrečeno ladjo tako močno streljali, da se je potopila. Blizu Sarkoča v Marmarskem morju pa so Bolgari z obrežnimi topovi razstrelili neko turško prevažalno ladjo. Potopilo se je tudi vse moštvo.

Enver-beg umorjen?

Iz Carigrada prihaja poročilo, da so se prijatelji umorjenega generala Nazim-paše nad Enver-begom hudo maščevali. Dne 16. februarja je bil baje Enver-beg na neki bojni ladji umorjen. Natančnih poročil o tem dogodku še sedaj, ko to pišemo, manjka. Kakor znano, je dne 23. januarja t. l. Enver-beg udrl s četo mladoturkov v vladno palačo v Carigradu, kjer je, kakor se domneva, on sam ustrelil vojnega ministra Nazim-pašo in nato prisilil prejšnjo mladoturško vlado k odstopu. Zaradi umora najboljšega turškega generala Nazim-paše je nastala v enem delu armade, posebno med častniki, velika mržnja in sovraštvo proti Enver-begu. Ko je nedavno prišel Enver-beg v turško armado pri Cataldi, je moral nenaadoma odriniti nazaj v Carigrad, ker je del vojaštva in častnikov vzrotil proti njemu. Enver-beg se je zadnje tedne mnogo trudil, da bi izvršil izkrcanje novih čet ob Marmarskem morju, a namera se mu je skoro popolnoma izjalovila. Gotovo je Enver-beg čutil, da se kuje zarota proti njemu; listi namreč poročajo, da se je skrivaj na bojnih ladjah pred maščevanja željnimi prijatelji umorjenega Nazim-paše.

Nek častnikar se je obrnil na Enver-bega z vprašanjem, kaj je z vestmi, ki jih je zadnji čas širilo časopisje o njegovi narodni pripadnosti, češ, da je po rodu Poljak. Enver-beg je odgovoril, da pohaja iz čisto turške rodbine in da so v dotičnih vesteh njegovo osebo zamenjali z generalom turške armade, Enver-pašo, o katerem pa je resnično, da je poljskega rodu in katoličan.

Turške grozovitosti.

Radi obilih porazov, ki so jih prizadali Bolgari in drugi Balkanci Turkom, se hočejo ti maščevati nad nedolžnimi kristjani v Turčiji. Dne 8. februarja je pridrvela četa turških prostovoljcev v vas Ikonio ob obrežju Marmarskega morja. Divji Turčini so ubili grškega duhovnika in skoro vse moške vaščane. Le malo se jih je rešilo. Ženske in otroci pa so zbežali v bližnjo vas Ksastero. Pozneje so prišle redne turške čete, ki so rešile žene in otroke. Vlada je določila, da se jih je poslalo v Ismid v Mali Aziji. Grška cerkvena oblast v Carigradu je prosila poslanike drugih držav za posredovanje pri turški vladi, da bi se grozovitostim, ki jih počenjajo zdvijani mohamedanci, napravilo enkrat konec ter da bi se v Ismid odposlane otroke in žene poslalo v Carigrad in izročilo v varstvo grškemu cerkvenemu predstojništvu. Turki so ob Marmarskem morju zažgali večinoma vse vase, v katerih prebivajo Grki.

Politični ogled.

— **Državni zbor.** V torek, dne 11. t. m. je poslanska zbornica podaljšala nekatere mednarodne pogodbe, potem pa začela prvo čitanje o krošnjarskem zakonu. Posvetovanje se je prekinilo in predsednik je naznanil, da bo naznanil prihodnjo sejo pismenim potom ter med tem dal različnim odsekom, pred vsem finančnemu, priložnost za temeljito posvetovanje. Finančni odsek nadaljuje posvetovanje o osebni dohodni. Mestni poslanci se branijo proti določbi, da smejo davčni uradniki vpogledati tudi v knjige trgovcev, ako se jim napovedbe ne zdijo zanesljive. Finančna oblast namreč trdi, da so veliki trgovci zamolčali strašno veliko dohodkov, a da je brez vpogleda v knjige bilo nemogoče jim njihovo tajenje dokazati. Ubog, katerim se vidi vsaki vinar v žepu, so morali plačevati, bogatini pa so zamolčali svoje dohodke. V učnem odseku je poslanec dr. Verstovšek slika neznosne razmere slovenskega šolstva na Slov. Stajersku. Zlasti je opozarjal vladne zastopnike, da poučijo šolske oblasti na Stajerskem, naj ne silijo zdaj v teh slabih letinah in pri slabem gnotnem stanju, ko se občine na posojilo ne morejo dobiti potrebnega denarja, k novim šolskim stavbam. V proračunskem odseku so se poslanci Hrvaško-slovenskega kluba, dr. Verstovšek, dr. Dulibič, Gostinčar branili, da se sklene ustanoviti v Trstu italijansko vseučilišče, kjer je nad 70.000 Slovencev. Ako se ustanovi obenem jugoslovansko vseučilišče v Ljubljani, nimajo nič proti temu,

da dobe tudi Italijani vseučilišče, toda ne v Primorju, ki je slovensko, ampak recimo v laških Tirolah. Večina odseka je sklenila vključ temu, da se Lahom da vseučilišče v Trstu. Zakaj to? Ker večina ve, da v Trstu ne bo nikdar laškega vseučilišča. Vlada je namreč izjavila, da iz državnih ozirov v Trstu ne dovoli takega zavoda. O tem so bili naši poslanci obveščeni po vladi in tako je prišlo, da tokrat niso obstruirali. Odsek je sprejel tudi predlog dr. Verstovške, da vlada vsako leto sme porabiti 50.000 K za priprave slovenskega vseučilišča. Lah pa večina in vlada zopet vodita za nos. To je sedanja avstrijska politika nasproti različnim narodnostim.

— **Kmet voditelj.** Včeraj, dne 19. t. m., je slavil v Andelsbuhu na Predarliskem 60letnico svojega življenja mož, na katerega je lahko ves kmečki stan ponosen. To je Jodok Fink, krščansko-socialni državni poslanec in deželni odbornik na Predarliskem. On zavzema ne samo doma na Predarliskem, ampak tudi na Dunaju v krščansko-socialni stranki najodličnejše volilno mesto. Odkar je umrl dr. Lueger in nista več izvoljena dr. Gesman in Veiskirhner, je on voditelj parlamentarne krščansko-socialne skupine. Po svojem stanu je priprost kmet, ki dela doma na polju, travniku in v gozdu, a kadar je v deželni ali v državni zbornici, takrat s spretno roko prevzame vodstvo svoje stranke. Mož je velenadarjen, vešč parlamentarnega življenja, miren v sodbi, krepak v dejanju in izboren govornik, katerega s slastjo poslušala cela zbornica. Za zbornico je eden najlepših prizorov, ko se vzdigne Jodok Fink, koščene postave, subega obraza, sivih las, a izrazitih in bistrih oči, ter začne v gladki besedi, ki mu tuhtam uide v predarliskem narrečje, utemeljevati stališče svoje stranke nasproti temu ali onemu predlogu. Obdan je vedno od več stotin poslušajočih ga poslancev. Ni treba pripomniti, da živa ne samo ljubezen in lastni stranki, ampak tudi pri vseh drugih državnoborskih skupinah. Po misljenju je Nемеc, vendar zmeren in trezen.

— **Poveljnik avstrijske mornarice,** Montekukuli, bo šel kmalu v pokoj, ker je že čez 70 let star in hoče izročiti vodstvo mornarice mlajšim močem. Naslednik bo baje sedanji nadzornik naše mornarice, Haus, ki je pri vojaštvu izredno priljubljen in o katerem pravijo, da je izmed najmožnejših naših pomorskih častnikov. Govori tudi izborni slovenski in hrvaški. Te dni je še Montekukuli nadzoroval mornarico v Pulju ter v Reki prisostvoval, ko so spustili v morje tretjo avstrijsko brzo-križarko Novara.

— **Nemški cesar** je zadnji čas zopet nastopal kot govornik. V Karlsruhe je opozarjal, da so Prusi le takrat bili slavni in srečni, kadar so trdno v Boga verovali in po tej veri živeli. V Berlinu je dokazoval, da je bila nemška domovina srečna, kadar je živela z Bogom, in bila stiskana, kadar je pozabila na Boga. Tudi priprave novega nadškofa v Kolnu, dr. Hartmana, je naglašal cesar veliko potrebo verskega življenja in zagotavljal tudi katoličane svoje naklonjenosti. Letos na spomlad bo Viljem obiskal našega cesarja. Obisk se bo vršil, ko se bo cesar Viljem vrčal z otoka Krfa proti domu.

— **Na Ruskem** bodo slavili koncem meseca februarja 300letnico, odkar so zasedli ruski prestol člani sedanje cesarske rodovine Romanov. Prvi car iz rodovine Romanov je bil Mihael Feodorovič Romanov. Ko so ga izvolili za vladarja Rusije, ni nihče vedel, kje se nahaja. Iskat ga je šlo posebno odposlanstvo, ki je 16letnega prince našlo v samostanu, kjer je živel s svojo pobožno materjo, poznejšo pravoslavno svetnico Marjo Ivanovno. Velike stiske so trle Rusijo, ko je prvi Romanov zasedel prestol, a vse je zmagal in očistil carstvo notranjih in zunanjih sovražnikov. Najslavnejši car iz te rodovine je bil Peter Veliki, ki je visoko povzdignil ugled ruske države. Sedanji car Nikolaj II. je rojen l. 1868 in je zasedel prestol leta 1894.

— **V Belgiji** preti izbruhni splošen štrajk socialno-demokratskih delavcev. Na ta način hočejo socialno demokratje izsiliti splošno in enako volilno pravico ter vreči sedanjo proporcijo (zmerno) volilno pravico. — Štrajk se bo začel, ako si sociji še prej ne premislijo, dne 14. aprila.

— **V Mehiki** traja vstaja dalje. Ustaši so se polastili celo toptništva. Večina vojaštva je na strani upornikov. Najhujši boji divjajo okrog glavnega mesta Mehika. Dne 12. in 13. februarja se je vršila med pristasi vlade in uporniki pravcata bitka, v kateri je bilo 350 oseb ubitih, 1500 pa ranjenih. Ustaškim četam poveljuje general Diaz. Glavno mesto vsled bojev zelo mnogo trpi. Poškodovanih in uničenih je mnogo javnih in zasebnih poslopij. Celotno poslaništev drugih držav so poškodovana. Tudi na deželo se je vstaja že razširila. Ustaši ropajo, plenijo in požigajo hiše. Ker ne odnehajo ne vstahi ne vladi, bo najbrž vlada severoameriških Združenih držav poslala v Mehiko nekaj svojih čet. — Najnovejša poročila pravijo, da je prišlo med vstahi in vlado do pordnevnega premirja.

Napad na cesarja Franca Jožefa 18. februarja 1853.

Dne 18. t. m. je poteklo 60 let, odkar je Madžar Libeny, krojaški pomočnik, zavratno napadel cesarja z nožem in ga ranil na tilniku. V slovenskem zgodovinskem spisu čitamo o tem napadu: Cesar je imel navado, da je hodil po zimi po čurnem delu od 12. do 1. ure popoldne v spremstvu kraljevega pribočnika na izprehod po tistih visokih nasipih, ki so tačas že oklepali notranje dunajsko mesto. Dne 18. februarja l. 1853 ga je spremljal grof O' Donell, in prišla sta že

do „Koroških vrat“. Tu pa je bila na poti luža, in O' Donell stopi malo od cesarja proč — a v istem hipu zagleda nekega človeka, ki je z golim nožem napadel cesarja. O' Donell prime hitro morilec z obema rokama za rame, a morilec je bil vendar že zadela cesarja na tilniku; od ondot je zdrsnil nož proti vratu navzdol in ranil cesarja, a zadela na zapoge ovrtnikove. Zdaj morilec ni mogel nič več storiti, ker mu je bila zapoga napoti in ker ga je bil prijel O' Donell ter vrgel ob tla. Morilec je padel nož iz roke in on se je jel boriti z grofom; oba sta padla na tla in se trdo držala. O' Donellu pa priskoči zdaj k sreči rusečan Ettenreich na pomoč, prime morilec z obema rokama za dolge lase in udari nekolikokrat z glavno krepko ob tla. Morilec izpusti grofa; ta skoči pokonci in potegne sabljo; morilec jo prime, pa se rani. Cesar je videl ves prizor, a stal je hladen in miren ter velekratek grofu: „O' Donell, vtaknite sabljo!“ Grof uboga, stopi k cesarju in zapazi stoprav zdaj, da je cesar ranjen. Navzlic svoji rani hoče iti cesar sam domov. O' Donell je bil pa med tem poklical patroljo in ji izročil morileca, krojača Libenya; potem je podal cesarju roko in ga spremil v bližnjo palačo nadvojvode Albrehta. Med potom je rekel cesar O' Donellu: „Zdaj se mi godi, kakor mojim vrlim vojakom v Milanu“. Blizu vrat palače se stemni cesarju pred očmi. O' Donell ga pelje hitro v predsobo in mu umije z mrzlo vodo obraz, roke in vrat; cesar se je takoj zopet zavedel. Ker pa se je bilo bati, da je ranil morilec cesarja z zastrupljenim nožem, mu je O' Donell izsesal rano.

K sreči ni bila cesarjeva rana nevarna, a vendar je moral ostati nekaj tednov doma; kmalu je nehala tkati nevarnost, da bi cesar osepel. Slavili so povsod rešitelje cesarjeve; Ettenreichu je poslala nadvojvodinja Zofija prstan, v katerem so bili vdeleni krvavi lasje cesarjevi, okrog njili pa napis: „Bog ti povrni“. Na Dunaj pa so hiteli odposlanci iz vseh dežel, da so izrazili nadvojvodi Francu Karolu čutila ogorčenja nad grdim zločinom in veselje, da je božja roka obvarovala drago življenje cesarjevo. Dne 28. februarja so prišli n. pr. Slovenci, zastopniki kranjskih stanov. Nadvojvoda jih je sprejel preprijazno in jim pravil: „Danes zjutraj sem govoril s cesarjem, ki me je vprašal, katera deputacija (odposlanstvo) danes pride, in začuvši, da pridejo Kranjci, je rekel: „Močno mi je žal, da vrlih Kranjcev ne morem osebno sprejeti“. Za cesarja ni zdaj nobene nevarnosti več.“ Dne 6. marca je cesar zapustil prvokrat svoje sobane; ko se je pa prvič zopet peljal iz dvorca, bila je pot njegova v krasni hram sv. Štefana, da bi ondi zahvalil Boga za rešitev.

„Postavimo temu dogodku trajen spomenik!“ se je razlegalo takoj po širni državi. Od vseh strani so darovali ljudje doneske, velike in majhne; eden sam dan so nabrali na Dunaju 400.000 goldinarjev, in že predno je minulo leto in dan, bil je nabran že prvi milijon goldinarjev, s katerim denarjem se je sezidala na Dunaju krasna votivna (zaobljubljena) cerkev.

Razne novice.

* **Čenjenim naročnikom.** Vse tiste cenj. naročnike, ki še lista niso plačali **do konca preteklega leta 1912**, uljudno prosimo, da pošljejo zaostalo naročnino. Prihodnji mesec bomo napravili vsem naročnikom, ki še dolgujejo naročnino za leto 1912, na ovitek rudeče krize. — Ako bi pri dopošiljanju lista še bil kak nered ali če bi morebiti bili tuhtam naslovi napačni, naj se nam blagovoli to takoj naznaniti, da se vsak nered odpravi.

Upravništvo »Slov. Gospodarja«.

Godovi prihodnjega tedna.

- 23. nedelja: 8. postna Peter D. škof.
- 24. ponedeljek: Matija, apostol.
- 25. torek: Valburga, opat.
- 26. sredo: Marjeta Kort.
- 27. četrtek: Leander, škof.
- 28. petek: Roman, opat.
- 1. marč, sobota: Albina, škof.

* **Duhovniške vesti.** V pokoj sta stopila č. g. Edvard Janžek, župnik v Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, in č. g. Franc Segula, župnik pri Sv. Roku ob Sotli. Obe župniji sta razpisani do 29. marca. — Umrl je dne 13. t. m. vlč. gosp. Peter Erjavec, kn. šk. duhovni svetnik in župnik v Trbovljah, v 80. letu svoje dobe. Rojen v Kostivnici dne 24. junija 1833, v mašnika posvečen pri Sv. Andražu na Koroškem 1. avgusta 1858, je služil kot kaplan v St. Pavlu pri Voljski, v Kozjem, na Ponikvi, v Konjicah, kot provizor, in od leta 1871—1886 kot župnik v Zrečah. Od l. 1886 do svoje smrti je bil župnik v Trbovljah. Pogreb se je vršil v soboto, dne 15. februarja. N. v m. počiva!

* **Sadovi liberalizma.** Pravosodni minister je predsedniku svobodne Francoske poročal, da je znašalo število nedoletnih zločincev za leto 1910 med vsemi obsojenci 36% in je bilo 10% celo takih, ki niso izpolnili 15. leto. Nek svoboden list piše: „Niti milijoni, darovani za šole, niso zadržali naraščajo mladoletnih zločincev“. Radi nepokorščine samo jih je bilo kaznovanih 13.865; žalosten pojav, kako peša in propada spoštovanje do predpostavljanih. Recimo, da je pri odraslih kriv alkohol te žalostne statistike, a pri mladini si pa ne moremo kaj, da bi ne vrgli kamena na tiste, ki so oropali cerkve in vrgli sveto razpelo iz šol. Kjer ni Boga, tam tudi ni poštenja!

* Sokol — verski odpadnik. V Trstu je odpadl od katoliške vere črkostavec Friderik Ambrožič. Fant je navdšen liberalce in celo načelnik tržškega Sokola. Tak duh vlada pri Sokolih.

* Sec. demokrate se norčujejo iz vere. Ko se je v Semničju na Saksonskem začelo socialistično gibanje, so si izvolili socialisti 12 voditeljev, ki so jih imevali apostole. Ti so sestavili posebno veroizpoved, ki se je pričela z besedami: „Verujem v Ferdinanda Lassalla, mesija (odrešenika) 19. stoletja.“ (Lassalle je bil eden začetnikov socialne demokracije.)

* Nemci in mi. Nemci si dosegli na Slovenskem Stajerju, da se nemško in slovensko šolstvo strogo leva, da svojih nemških učiteljev ne dajo nadzorovati deli. Za nemške šole na Spodnjem Stajerskem so dobili kar 3 okrajne nadzornike. Nemška zavest jim ved od slovenskih nadzornikov. Na to dejstvo je opozarjal pretekli teden poslanec Slovenske kmečke zveze, dr. Verstovšek, v učnem odseku na Dunaju naučnega ministra ter omenil, da je z ozirom na to delitev šolstva na Spodnjem Stajerju slovenska zahteva, naj se deli deželni šolski svet, popolnoma opravičena. Časnik dr. Kukulca, „Narodni List“ i. dr. Plojeva „Sloga“ so proti delitvi deželnega šolskega sveta, ki bi bila v korist Nemcem, proti navedeni delitvi na Spodnjem Stajerju, ki so Nemcem v korist, se pa ne oglašijo. Ali so to še narodnjaki? Dr. Verstovšek je v istem odseku tudi naslikal deželno-šolskega nadzornika Tumirza, ki je hud nemški nacionalce, in nemške okrajne nadzornike na Spodnjem Stajerskem, ki se v uradni pismih zahvaljujejo nemškim učiteljem za „nemško-narodno delovanje“. Pri Nemcih dela vse za narod, pri nas pa liberalci naravnost proti koristim slovenskega naroda.

* Paberki. V zadnji številki „Sloge“ čitamo o „nelepi navadi večine (!) župnikov in kaplanov po deželi, ki se med sabo ali z učiteljskim osebjem vpricho otrok razgovarjajo skoro dosledno nemško“. — V članku o dr. Zatkci se pohvalno omenja pokojni budjeviški škof Jirsik in potem se udari: „Če človek to čita, se kot Slovenec vpraša, zakaj ljubi Bog nam ne nakloni takega škofa! Kaj pa imamo mi od naših škofov.“ — Nato se napade še dr. Kerk, ker je baje „grajal, psoval in blatil tiste, ki so narodni dom postavili in ga vzdržujejo.“ — Da je tudi dovolj napadov na stajerske slovenske poslance, to je samo po sebi umevno. — Na znanjenji so v tej številki tudi vsi shodi celjske liberalne stranke. Svoji k svojim.

* „Stajerc“ -- motovilo. V uredništvu „Stajerca“ vedno bolj megleno opazujejo dogodke na zemlji. V Ljubljani je liberalni uradnik Zadržne zveze, Polanjski, s ponarejenimi podpisom vzdignil pri „Jadranski banki“ 40.000 K in se z njimi napolnil proti Ameriki. Zidaj „Stajerc“ komendantstvo vzdihuje, kako bo za pet krvavelo nedolžno slovensko ljudstvo pri Zadržni zvezi. Nič ne bo trpelo in krvavelo, ker je 1. Polanjsko že zastežen, da se je ukreal v Doveru na parnik „Vaterland“, in ga bodo, ko pripluje ladja v Novi Jork, prijeli; 2. ker bo vsa škoda trpela „ad-ranska banka“, ne pa Zadržna zveza, kajti ona ni pooblastila Polanjskoga za vzdige in mu ni dala nobenih podpisov in 3. ker se radi 40.000 K slovenski narod tudi ne bi bil izgubljen, če bi res v tem slučaju trpel škodo. Kajti potem bi bil že davno izgubljen, ko je šentlariški Mravljak za več nego Polanjsko ogoljujal naše ljudstvo in ko ga množštvini nemškutarški oederuhi odirajo dan za dnatom, koja škoda znaša ne na tisoče, ampak na milijone. Nadalje koliko milijonov škode se napravi našemu ljudstvu n. pr. samo s ptujskim snopom. — Se nekaj za „Stajerca“! Nemški listi te dni poročajo, da je v nemških Draždanah nemški bančni uradnik Richter poveril 50.000 mark nemškega ljudskega denarja. Halo, „Stajerc“, spusti svoje strele in grone na nemške prvakc! — Pač pa sledi za nas iz Polanjskovega zadeva nauk, da v naše organizacije ne smemo jemati nobenega liberalca več.

* Umorjeni poslanec Sumajer je bil zadnja nedeljo, dne 16. t. m., na Dunaju v velkanskim sijajem pokopan. Pogreba se je udeležilo približno pol milijona ljudi. Vseh vencev je bilo okoli 1200 do 1500, ki so jih nekaj položili na 18 vozov, ostale v sprevidu nosili. Grob je daroval občinski svet. Na pokopališču je vzdrževalo red 1500 rediteljev, vsega skupaj cel čas spreveda pa 24.000 strankinih rediteljev. Red se ni ni najmanj motil. Pavel Kunšak je v zaporu popolnoma miren in se dosledno zagovarja s tem, da se je hotel maščevati nad enim izmed socialnodemokratskih voditeljev, ker so ga socialni demokrate preganjali skozi več deset let kot divjo živino. Nikjer ni mogel najti stalnega zaslужka, zadnje poltrugo leto je bil celo brez dela, ker mu je stala povsod socialnodemokratska organizacija kot prava strahovlada nasproti. Pavel Kunšak je bil najprej socialni demokrat, a pozneje se je skregal s stranko in izstopil. Od tega časa so ga socialni demokrate strahovito preganjali. Mučili so ga v delavnicah, dražili, zasmehovali, zmerjali, zahtevali njegovo odpuščev, dokler res ni odšel ali bil odpuščen iz vsake delavnice. Hodil je od delavnice do delavnice ter iskal dela. To preganjanje je strašno mučilo njegovo dušo in zato je mislil na maščevanje. Seveda to nikakor ne opravičuje Kunšakovega zločina, ki si je izbral nedolžnega Sumajerja za žrtev socialnodemokratskih grehov. Brat morilec je krščansko-socialni poslanec Leopold Kunšak, ki je vsled bratovega čina popolnoma potrt. Pavel ni bil krščanski socialce. Skregan je bil s svojo rodbino, z Bogom in nazadnje s celim svetom. Bil je samec ter kot delavec zelo spreten. V ponečeljek so na Dunaju prijeli in zaprli nekoga mizarskega pomočnika Franca Freibergerja, ki je prišel iz Monakovega, da mašču-

je Sumajerjev umor in zato umori morilčevega brata poslanca Leopolda Kunšaka. Policija je to izvedela in ga zaprla.

* Za balkanske ranjence. Razveni čarov, ki so prihajali od raznih slovenskih občin in posameznih dariteljev po posredovanju odborov za „Rudeči križ“ v Ljubljani, Gorici in Trstu ter po apostolatu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani na naslov „Rudečega križa“ v Solijo, Belgrad in Cetinje in kateri darovi predstavljajo znatne svote okoli 80.000 K, sem omenil svoječasno v raznih časopisih tudi one, ki so bili poslani na moj naslov in katere sem izročil v določeni namen. Danes imam še omeniti, da sem sprejel od gosp. Franjo Jureca v postojni 3 zaboje posteljnine, perila in obleke, za ranjence in siromake ter jih izročil sanitarnemu oddelku v vojnem ministrstvu v Soliji. — Sprejel sem tudi pred kratkim od občine Višnja vas pri Vojniku 22 K 70 vin. za isti blagi namen ter jih izročil etapnemu poveljništvu za pomoč tistim ranjencem, ki so že toliko okrevali, da morejo zapustiti bolnišnice, a so brez vseh sredstev — torej siromaki. — Selija, dne 1. februarja 1913. Prof. A. Bezenšek.

* Bolgarski kapucini, ki imajo svoje misijone v Soliji in Plovdivu, so odslej naprej podrejeni od Sv. Očeta hrvaški kapucinski provinciji in pride v kratkem nekaj Bolgarov študirat v kapucinski samostan na Reki.

* Prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Hohenberg bosta od 23. februarja naprej stanovala 1 mesec v gradu Miramar pri Trstu.

* Osebnosti. Dalmatinski cesarski namestnik in nekdanji mariborski okrajni glavar Marij grof Attems je bil od cesarja imenovan tajnim svetnikom. — Učitelj na vadnici mariborskega učiteljskega, Jožef Šmorancer, je imenovan za glavnega učitelja na tem zavodu.

* Naši tečaji. S. K. S. Z. je priredila v Veržeju gospodarski tečaj, ki je trajal od 11.—14. februarja. Govorili so na tečaju: nadrevizor Pušepjak, dr. Kovačič in živinorejski inštruktor Krištof. 15. in 16. februarja je bil tečaj v Središču; govorili so dr. Korošec, Pušepjak in Krištof. Večera pa se je vršil poučni tečaj za mladenke in žene v Braslovcah. Tečajev se je ljudstvo povsod udeležilo v velikem številu.

* Na Kranjskem bodo dne 4. marca nadomestne volitve za deželni zbor v mestni skupini Radovljica — Kamnik — Tržič namesto umrlega dr. L. Villana. Liberalci kandidirajo tržiškega notarja Matijo Marinšek, katoliška stranka pa ljubljanskega zdravnika dr. Vinkota Gregorič. Volilni boj bo hud. Doseđaj je bil mandata v liberalnih rokah. Ljudska stranka bo napela vse sile, da si pribori tudi 1 mestni mandata.

* Dimnikarji se krčevito branijo, da bi se delavcem in kmetom dovolilo, da bi si sami zmetali dimnike. Sedaj pa so dobili dimnikarji novega sovražnika. Posestniki tovarn zahtevajo, da bi smeli po svojih delavcih dati snažiti dimnike in da se odvzame občini pravica, določevati, kdaj in kolikokrat se mora dati zmetati. Ubogim, ki težko plačajo, dimnikarji niso hoteli ugoditi in so jih ravno v zadnjem času izročili načeloma oblastim v kaznitev; sedaj prihajajo bogati, ki bi dimnikarje lahko plačevali, a jih nočejo in se bodo borili huje kot kmetje in delavci proti svoščinam dimnikarskega stanu.

* Za konjerejce. Poljedelsko ministrstvo naznaja, da bo l. 1913 nakupilo za deželne žrebčarne več št. št. sposobnih plemenskih žrebcev. Ponudbe se naj pošljejo do konca aprila na poljedelsko ministrstvo. Ponudbe se morajo kolekovati s kolekom za eno krono. V ponudbi se mora navesti: plemo, velikost, barvo, starost in ceno žrebca. O nakupu odločuje potem posebna komisija. — Letošnje premovanje žrebcev se vrši za Spodnje Stajersko v Puju dne 20. februarja ob 9. uri dopoldne v žrebčarni.

* Za zidarje bo neki letošnje leto, ker se o beta prav malo zidarkega dela. Ljudje nimajo denarja in ne morejo dalje zidati. Zidariji vred bodo potem trpeli tudi mehaniki, mizarji, kamnoseki, kleparji itd. Vsi stanovi trpijo pod sedanjimi nevarnimi razmerami in si nič ne želijo bolj, nego da je mir kmalu za stalno zasiguran.

* Tržno poročilo. Na graškem živinskem tržišču se cene živini niso mnogo izpremenile. Padla je cena za slabšo, suho živino, in sicer za 1—2 K. Na dunajskem osrednjem tržišču pa so na ceni izgubili tudi pitani volji, in sicer od 1—3 K pri 100 kg. — Trgovina z jabolki je od Božiča do februarja skoro popolnoma zastala. Marsikateremu kmetu in sadnemu trgovcu so gnala jabolka v kleti, a ni jih mogel prodati za pošteno ceno. Sedaj se nam poroča, da je prišlo več trgovcev s sadjem iz Trsta, Gradca, Dunaja in drugih severnih krajev, kužovat spodnještajerska jabolka. Cene se sučejo med 24—30 vin. za 1 kg. — Cim bolj se bližamo pomladi, tem bolj pada cena žitu. Na dunajskem žitnem tržišču je v soboto, dne 15. t. m., znašal padeč pri pšenici 5—15 vin., ječmen 25 vin., rži 10—15 vin., ovsu 20 vin. pri 100 kg; edino koruzo vstraja pri prejšnji ceni. Kot vzrok padanju cen se navaja uvoz žita iz Amerike, kjer so imeli sedaj zelo ugodno letino. Posebno izborno žitno letino ima sedaj Argentinja. Zrnja je mnogo in je zelo čvrsto.

* Vinarski in kletarski tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu privedi 10 do 11 marca t. l. vinarski tečaj, od 12. do 14. marca t. l. pa kletarski tečaj. Na vsopredju je: Cepljenje trt v silnicah, gorah legab in drugih prostorih, ravnanje s cepljenkami v trtinah, saditev novih vinarov, razkazovanje silnice in opipalni strojev, vaje v cepljenju, obrezovanje trt, ravnanje s mladimi trtami v vinarstvu, pomladarska dela v vinarstvu, gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili, praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinarstvu v Cercevoch. — Na kletarskem tečaju pa se bo pnučevalo o predmetih:

ra manje z vinom, vpliv trgatve in kipeja na kakovost vina, lastnosti in sestava vina, preskava vina, ravnanje z zdavo in pckvarjeno vinski posoda, ovijanje sudov, poraba in vrednost žvepla v kmetstvu, praktično razkazovanje je vinski kipelet, pretakanje vina, čiščenje vina z različni čistili, praktične demonstracije v vinskih kleti, filtriranje vina, napake vina vaje vinski kleti in boloni vina. Ker je udeležba oseb to pri kletarskem tečaju omejena, je dovoljen pristop le tistim, kateri ravnanje o izre no sp-ejme. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28 febr. pri ravnanstvu kmetijske šole na Grmu p. Kandija pri No emm-stu.

* Vojska na B. kanu. Deveti sešitek, ki je ravnokar izšel, zelo temeljito poučuje konec bitke pri Lenzgradu in začetek bitke pri Lille-Burgasu, katera je kakor upamo za vselej zapečevala usodo evropske Turčije. D. l. krasjo m. oge slike. Eden prihodnih sešitek v prineslo vsem umetoiških prilog, na katerih bodo na najfinjem papirju p. dane slike najvažnejših prizorov vseh bojič. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Mariborski okraj.

m Maribor. V nedeljo, dne 16. t. m., se je ustanovila v Mariboru skupina Jugoslovanske strokovne zveze. Govoril je na ustanovnem shodu g. dr. Korošec. Pristopilo je takoj 35 članov. Prihodnje zborovanje je dne 2. marca ob 4. uri popoldne v prostorih Zadržne zveze v Cirilovi tiskarni. Vsi delavci, poslali, hišniki in drugi uslužbeni se prijazno vabijo.

m Maribor. Naši Orli so v soboto, dne 15. t. m. priredili v dvorani Kat. delavskega društva predstavo Finžgarjeve igre: „Naša kri“. Igra je uspela v splošno zadovoljnost. Udeležba je bila povoljna. Kakor slišimo, nameravajo Orli igrati na Velikonočni ponečeljek poavljati v St. Lovrencu nad Mariborom.

m Sv. Jurij v Slov. gor. „Stajerc“ je v 5. številki v članku „Tepen kaplan“, povzetem po „Slovenskem Narodu“ — njegov dopisnik v St. Lenartu je znan — poročal, da je bil prejšnjo nedeljo kaplan Bosina po maši od razjarjenega ljudstva dejansko napaden in tudi tepen. Radi poštene javnosti bodi „Sl. Narodu“ ter „Stajercu“ in vsem njegovim „resnicoljubnim poročevalcem“ povedano glasno in jasno, da pri Sv. Juriju v Slov. gor. o tem grozno pomembnem dogodku, ki je tako presenelljivo vzradostil ves stajerski in liberalni tabor, nihče ničesar ne ve, še manj pa „tepeni“ kaplan.

m Sv. Benedikt. Priporočam bepediškimi mladencem, da bi se v večjem številu udeleževali shodov v bralni sobi. Kako žalostno je bilo dne 2. februarja, ko nas je bilo tako malo. Mladenci, naročite si pa tudi vsi „Slovenskega Gospodarja“, ki prinaša tako zanimive novice.

m Sv. Ana v Slov. gor. V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ se nam je svetovalo, da vprašamo Lenarčane glede nemške sulferajske šole. Res, dober je bil ta nasvet. Kaj smo izvedeli? Čujte in strmite! Nemškutarški glavarji pri Sv. Lenartu so že bojda sili te šole in bi jo radi zvalili na druge rame, ali kakor pravijo hudomušni ljudje, da bi radi to šolo prodali. Muhasti Lenarčani pa se norčujejo iz Arnovčanov ter svetujejo, naj Arnovčani naprežejo svoje konje — tudi gospod iz Cmureka jim bojda rad posodi svoje, da bodo spravili nemško šolo od Sv. Lenarta na kremberški breg. Skoda, da je že minul predpustni čas! To bi bila lepa predpustna komedija, katero bi Lenarčani gledali z veseljem.

m Marija Snežna na Velki Graška „Tagesposta“ od dne 23. januarja piše o kmečki surovosti in neolikanosti, ker je bilo obsojenih nekaj fantov radi pretepa na 2—5 mesecev zapora. Mi ne zagovarjamo omenjenih fantov, ker itak niso naše gore listi. Pač pa bi želeli, da bi graška „Tagesposta“ prinesla tudi kak dopis o surovosti in neolikanosti nemškutarjev in cmureških nemških prenapetnežev, kateri preganjajo vse, kar le količaj po katoliško in po slovensko diši. N. pr.: 22. julija 1906 so „inteligentni“ Nemci iz Cmureka in njihovih tukajšnjih okolških zvesti oprode hoteli razbiti naš mladeniški shod. Nad surovostjo nemških razgrajčev se je tedaj celo zgražal nemški radgonski okrajni glavar.

m Sv. Martin pod Vurbergom. Umrl je pridni gospodar Jožef Rojko, star komaj 30 let. Lansko leto meseca junija se je še komaj priženil iz vurbeske župnije h vzgladni Klemenčičevi hiši. N. v m. p.!

m Sv. Marjeta na Dravskem polju. Poročen je bil dne 3. februarja Ivan Klascin z Nežiko Lubej. Na gostiji je nabral dne 27. januarja t. l. z Miciko Cafuta poročen Franc Greif za Slovensko Stražo 5 K. Zavednim novoporočencem v novem stanu obilo sreče!

m Ogljenci v slovenjebistriškem okraju. Pri nas imamo prav miho zimo. Sova cele noči škoviča, da je veselje. Kađar po zimi sova vriska, pripovedujejo stari ljudje, je tisto leto prav dobro in je pričakovati prav sladko vince. V „Slovenskem Gospodarju“ sem čital, da je prevžitkarica Katarina Centrih v Cirkušah zredila prašiča, katerega mast je tehtala 106 kg. Tudi ženstvo v naših krajih zna prav dobro rediti prašiče. V Ogljencih pri Zgor. Ploskevi je posestnica Mina Kren kljub slabi letini izredila v 22 mesecih 350 kg težkega prašiča. Ta prašič je imel gotovo še večjo težo špeha kakor pa oni Katarine Centrih.

m Krčev na Leitersberg. Jug sl. vanaka strokovna zveza priredi prihodnjo nedeljo, 23. februarja v Mariboru v Zadržni Zvezi (Cirilova tiskarna) ob 8. uri dopoldne shod za vinarje, železarje, posele in delavce. Privede v obilnem številu.

m St. Peter pri Mariboru. Društvo „Skala“ ima v nedeljo, dne 23. februarja po večernicah v cerkveni hiši svoj letni občni zbor. m Cerkv ob Mari. Tovarniški delavci, vinarji, najemniki, hlapi in posestniki, privede v nedeljo, 23. februarja ob pol 8. uri popoldne na shod, ki se vrš v hiši g. Al. Hamra, p. d. Štingl v Cerkv. Privede naj tudi možje iz Selnice. Na shodu bo g. vokal poslanec dr. Korošec.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Oni slogaški liberalce, ki se usaja po gostilnah čez našega Orla, Krčevinsko bralno dru-

štvo in Kmečko posojilnico ter naše somišljenike ovira po vzoru „Sloge“, naj bo lepo tiho, sicer se mu bo druga zagodla.

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Dne 4. februarja je bil tukaj strašen pretep. Zvečer ob 8. uri sta si začela nagajati in se tepsti Janez Osenjak ter Martin Kmetec. Bila sta oba pijana. Branit ju je pa prišel Vincenc Šterbak. Kmetec pa ga je udaril z nožem v roko, da je na levi roki mu prerezal več žil. Čez malo časa je pa udaril Kmetec Andreja Plejšeka s flosarko po glavi tako hudo, da mu je prebil glavo. Nesrečno pijančevanje!

p **Sv. Marko** pri Ptuj. Tudi nam, ki smo bili dolgo časa prijatelji starih poslancev, se sedaj že gabi to grdo hujskanje v „Slogi“ proti sedanjim poslanecem. To hujskanje je takšno, da človek ne ve, ali so pisatelj „Sloge“ strašno neumni ali pa grozovito hudobni. Skoraj ne moremo verjeti, da tudi dr. Jurčič dela za ta list, čeravno se nam to pripoveduje od čisto zanesljivih oseb. Moramo reči, da so nam naši poslanci Brenčič in Ozmeč radi šli na pomoč, ko smo bili v sili zaradi kanala. Ptujski gospodje se tistokrat niso za nas zmenili. Tudi to vemo, da deželni poslanci pri obstrukciji zahtevajo, da se jim zagotovi regulacija Drave, ena stvar, o kateri so stari poslanci molčali. „Sloga“ napada poslance zavoljo regulacije Pesnice in hoče, da se naj v enem letu doseže, kar se prej 100 let ni moglo. Tudi če poslanci ne bodo obstruirali, ne vem, če bo Pesnica enkrat regulirana. Kolikor je meni znano, je še vedno zadržek, ker se Mezgovci, Možganjci in Slomi še branijo zavoljo stroškov za vzdrževanje. Mogoče, da so sedaj že drugega mnenja, potem bi naj nam to dr. Jurčič v „Slogi“ mirno razložil, ne pa da se priobčujejo tako strastni napadi. Saj vemo, da regulacija rek ni kaka strankarska zadeva, ampak splošna zadeva, katero vsaka stranka rada izpolni, če le more. Stari poslanci pa tudi niso delali čudežev.

p **Sv. Barbara** v Halozah. V Bregovcu je umrla Barbara Fajt, mati uglednega posestnika g. Antona Kladgeriča. Družini izrekamo svoje sožalje. — Neki uzmovič je potegnil v eni zadnjih noči v l. g. župniku mlađo prase. Dozdaj še ni znano, kam ga je spravil. — Pri nas in v sosednji fari Leskovec že precej dolgo razsaja kašel (oslovski kašel) in mnogo otrok je že moralo iti prezgodaj pod grudo, med temi tudi otrok g. učitelja Kosi. — „Slovenski Gospodar“ radi beremo in si ga tudi vedno naročamo na novo. Kako pa tudi ne, saj je edini ta list za nas, ki brani vero in kmečke koristi! „Slovenski Gospodar“ v vsako hišo! Vse druge na gnoj med smeti, ker so protiverski in škodljivi. „Straža“ in „Naš Dom“ sta tudi že postala precej domača. Mi gremo naprej!

p **Sv. Trojica** v Halozah. Zadno nedeljo meseca prosinca je imelo naše Bralno društvo zimsko veselico s pomenljivim poučnim govorom. Ud Mladeniške zveze, Anton Pernek, je govoril prepričevalno. Marijina družbenica Marija Marinčič pa je prijetno deklamovala „Lepo Vido“. Pri srečolovu je imelo društvo 51 K čistega dohodka. — Nedeljo pozneje smo imeli poučen shod o sadjereji. Govoril je g. potovalni učitelj Pirstinger. Po poročilih obnega zbora našega društva je bilo posneti, da so bili njegovi uspehi pri haloških otežkočenih razmerah zadnje leto zopet veseli.

Leskovec pri Ptuj. Tudi k nam je priromal zloglasni govor dr. Kukovca, ki hoče dokazati, kako se nam slovenskim posestnikom delijo dobrote iz Gračca in so torej hudobni naši kmečki poslanci, ki tega nočejo uvideti in delajo obstrukcijo v Gračcu. Res žalostno, da se najde mož, ki ga je rodila kmečka slovenska mati, in hoče nekaj dokazati, o čemur se ni mogoče prepričati, da je resnično. Škoda časa, papirja in dr. Kukovca, ki je zabredel tako daleč, da skuša podreti, kar naši neustrašeni kmečki poslanci z veliko težavo zidajo. Tudi hinavska „Sloga“, ki jo vzdržujejo liberalno-slogaški advokati in hofrafi, se zadržira ob naše poslance. In to vse radi tega, ker mi kmetje nismo hoteli voliti liberalne advokate za svoje poslance.

p **Sv. Lovrenc** v Slov. gor. Poročil se je dne 27. januarja posestnikov sin Jožef Horvat iz Mostov z veleposestniško hčerko Terezijo Matjašič iz Zagorci. V nedeljo, dne 2. februarja, so se sešli zopet gostje na nevestinem domu. Za dijaško kuhinjo v Mariboru je nabral župan Franc Horvat 7 K 30 vin. No. voporočencema Bog daj srečo!

p **Sv. Lenart** pri Vel. Nedelji. Mladeniška zveza je priredila na pustno nedeljo 3 gledališke igre, in sicer: „Prepirljiva sosedca“, „Čudna kupčija“ in „Zenin Mila“. Igralci so svoje vloge dobro rešili. Čisti dobiček je namenjen za društvene potrebe. Zahvaljuje mo se č. g. Erhaticu, kaplanu pri Sv. Antonu, za poslano vstopnino. — Poročila se je tukaj dne 27. januarja mladenka Mica Korpar z mladeničem Alojzom Brodnjak. Obilo sreče!

p **Sv. Tomaž** pri Ormožu. Naš e. Kr. poštar g. Škrlec je tudi načelnik liberalne posojilnice, h kateri svojedobno naših mož ni pripustil. Zato je že pršla kazena nad njega in njegovo posojilnico. Ker ni hotel izplačati nekaterih odpovedanih vlog, so ga prizadeti vlagatelji izročili sodišču. Škrlecova posojilnica je bila obsojena in sedaj mora razum vlog plačati še tudi lepe sodne stroške. Tako je slogaško-liberalno pametno gospodarstvo.

p **Sv. Mirkov** pri Ormožu. Dne 20. januarja je bil za našo župnijo pomenljiv dan. Prečastiti gosp. stolni župnik in kanonik Moravec nam je blagoslovil nove orglje ob navzočnosti več sosednjih gg. duhovnikov. Stare orglje so nam čisto odpovedale. Odposlanec ordinarijata, vlč. g. Trop, je v vznepenih

besedah razlagal pomen in vpliv dobre glasbe na srce človekovo. Sv. mašo pa je služil ob asistenci prečastiti g. kanonik Moravec, in nove orglje so s svojim milim, prijetnim glasom, povzdigovale srca vernikov proti nebesom. Tako je postala naša lepa cerkev zopet za eden okras bogatejša. Nove orglje je napravila znana tverška Brandl v Mariboru. Napravljene so po najnovejšem načinu, tako, da so sedaj druge vrste v naši školi. Delo dela vso čast moštru. Vsem, ki so bodisi gumno, bodisi dejansko pripomogli k novim orgljam in lepi slovesnosti, iskrena zahvala!

p **Središče**. Zadnji č. is. o gostiji Slavko Solarja in Alojze Kolarič je neresničen in izvira iz hudobnosti. Dotičnik je hotel zvabiti na led „Slovenskega Gospodarja“ in se ponorečevati iz Orla ter omenje nega dekleta. Liberalci, sram vas bodi!

p **Središče**. Da so liberalci lažnjivi preroki svobode, so pokazali zopet središki liberalci, na čelu jim župan Šuško ob priliki poučnega tečaja, ki se je vršil pri nas zadnje soboto in nedeljo. Ti svobodni lažnaprednjaki niso pripustili, da se tečaj pri cerkvi razglasi, da si je dal obrežki župan dovoljenje. Gosp. župan, vprašamo Vas, ali je to svoboda? Ali Vas ni sram, da bijete sami sebe po zobeh? Kje je Vaša doslednost!? Ali ste pozabili na svoječasni svoj razglas? Zakaj postopate tako? Ali Vam veleva tako Vaš razum? Vsekako Vam priporočamo, da se greste učiti postopanja k svojemu tovaršu v Obrežu, dasiravno nima učiteljske izobrazbe kakor Vi. Odkrito priznamo, da zasluži župan v Obrežu s svojim ravnanjem naše priznanje, akoravno ni naš pristav. Žalostno je, da se hočejo naši središki liberalci s takimi turškimi razmerami držati na površju, tlačiti in zaslužiti naše dobro ljudstvo in ga tako voditi v vsestranski propad. Take in enake razmere kličejo na pomoč, in pomenimo vam, liberalci, da bomo temeljito poskrbeli, da bo gospod iz Rakitja še hudo nervozen.

p **Središče**. Dne 11. t. m. je umrl v Središču Jurij Plepelec, stara slovenska korenina, v dobi 75 let. Blagi mož naj počiva v miru.

p **Sv. Bojfenk** pri Središču. V občini Vođranca je bil v sredo, dne 12. februarja, izvoljen za župana vrli naš somišljenik g. Jožef Munda. Prejšnji župan, kateri pleše po Zabavnikovi godbi, ni prišel niti v odbor, kakor tudi sploh nobeden liberalce ne. Sedanjí občinski odbor sestoji iz najodličnejših mož v občini. Torej vi naprednjaki, ki pa povsod nazadujete, ne pomagajo vam nič vaši rekurzi ne vaša agitacija, in tisti središki gospodje, kateri so si, kadeč fine cigare, v svesti zmage, pripeljali na volišče, a po končnem porazu odpeljali, kot bi za njimi tolka najhujša toča. Med ljudstvom je šla govorica: Dokler se bodo središki purgarji vozili na volišče vol t, bodo v kdar naprednjaki propadli, ker tisti središki gospodje so tega že navajeni, posebno pa tisti gospod iz Rakitja. Torej gospod Zabavnik, ne bo nič s tvojimi sanjami, da bi bil v tvoji osebi sedanji župan.

Sv. Križ t. k. Slatine. To zimo so umrle pri nas tri osebe, ki so nad 50 let bile v zakonu; pred Božičem je umrla na Topolah Marijeta Tkalec, na Novega leta dan Marija Cvetkó v Tuncovem in pred tednom je preminul na Strmcu obče spoštovani Jakob Šipec. Sveti jim večna luč!

p **Sv. Lovrenc** na Dr. polju. V nedeljo, 24. februarja ima Dekliška zveza sv. j. mesečni poučen shod z deslamiaciami, raznimi poučnimi govori ud Mladence, članice in druge prid te polnoštevilo

p **Oslušava**. G. T. mat Kurpar je v nedeljo na občinskem skupnem sestanku vseh oslušavskih km-tov v gostilni pri g. Kovačcu nabral za „Slov. Stražo“ 8 K 10 vin. Prisrčna hvala!

p **Omož**. Kmetijska podružnica ima 27. t. m. predpoldan ob 10. uri svoj občni zbor v kletarski gostilni. Na vsopredno volitev delegatov in odbora, razdelite lanenega s-mena ter srečkanje za razno kmečjsko orodje.

p **Sv. Križ** tik Slatine. V nedeljo, 23. februarja po večerica ob 8. uri svoj občni zbor v kmet. podružnici predaval za natej g. Ivan Belle o zboljanju travnikov. Udje in spleh p sestoiiki, pridite polnoštevilo.

Ljutomerski okraj.

p **Ljutomer**. Umrl je dne 14. februarja okrožni zdravnik dr. Karel Chloupek. Rajni je bil starosta Sokola, a vendar miroljuben. N. v m. p.! Opozarjamo slovenske zdravnike na to izpraznjeno mesto. — Ljutomerski Nemci in pemčurji se baje že hvalijo, da bodo vzeli Slovencem pri prihodnji občinski volitvi še 3. volilni razred, naši liberalci pa to mirno trpijo. Ni čuda, saj sami vabijo iz Gračca Nemce k nam predavati ter trpijo, da se na slovenskem zborovanju govori nemško. Slovenci, kje je naš narodni pohos?

p **Mala Nedelja**. Prav prijetno zimo imamo tukaj. — Poročil se je vrl mladenič Franc Kšela, km. sin, z Miciko Klemenčič v jurjevsko župnijo. Zenin je bil vrl naš pristav in politično delaven, pristopil je rad v naša društva, potrudil se je rad na shode Km. zveze tudi v druge župnije. Bog daj, da bi ostal tudi še nadalje naša krepka korenina!

p **Gornjeradganski okraj**. „Amerikanski vdovec“ je ime nekemu človeku v našem okraju. Ta obupanec pridno klepeče, da „Stajere“ je pomaga. Komu pa? E, ako posvari duhovnik kakovo potepeno dekle ali oste je „Slov. Gospodar“ kakoga šnopsarja, se „Stajere“ za te preganjane ljudi „gor vzame“. Kako pač „Stajere“ za vse svoje ljudi zna! Saj za Bračkovo ženo se ne bo potegnili.

p **Gor. Radgona**. Dne 26. julija 1911 je volil takratni slovenski okrajni zastop gornjeradganski člane v okrajni šolski svet. Izvoljeni so bili od slovenske stranke: Anton Trstenjak, veleposestnik in župan v Ivanjcu, Jakob Nemeč, posestni in župan v Okoslavcih in Jakob Zemljč, posestnik v Radencih. Od nasprotnih stranke: Alojz Kreč, veleposestnik v Očeslavcih, in dr. Höhn, okrajni zdravnik v Radencih,

C. kr. okrajno glavarstvo je to volitev razveljavilo dne 8. avgusta 1911 in e. kr. deželno namestništvo z razsodbo z dne 9. oktobra 1911 našemu prizivu ni ugodilo. Nato pa je e. kr. ministrstvo notranji zadev sporazumno s e. kr. ministrstvom za uk in bogočastje spoznalo volitev za pravoveljavno, ker se ni prekršil zakon in se tudi ni prekoračilo področje okrajnega zastopa. Vkljub temu pa se izvoljeni udje še ne pripustijo k sejam okrajnega šolskega sveta. To zadeva, oči akti pa ležijo že dolgo časa pri deželnem šolskem svetu v Gračcu, kateri še m sli po nekih sodnih stopenjah odločevati, če se naj novozvoljenim udom spleh dovoli kdaj vstopiti v okrajni šolski svet ali ne. Ti gospodje si za dolgo belijo glave s tem, kako bi to razsodili, kar bi pri prosti človek takoj pametno razsodil. Naši gg. poslanci pa naj blagovolijo celo stvar tam na Dunaju pojasniti in spraviti v tir.

p **Ščavnica**. Poročali smo že, kako Spende na ščavniški šoli plodonosno deluje v „Stajerčevem“ sadonosniku s tem, da širi po deci ta umazani list med dosedaj dobre krščanske ščavničane. Da pa Spende dela in se trudi tudi v Südmarknem vinogradu, dokazuje sledeče: Spende je ob novem letu razdelil med šolarje več Südmark-koledarjev. Otroci so seveda vzeli in prinesli domov te nemške evangelije. Toda neki dobri, zavežni stariši, so svojega šolarja prav precej poučili, kaj ima s tem Spendejevim darilom storiti. Drugi dan zbere fantek okoli sebe več šolarjev, jim razložijo pomen knjige in nato pred vsemi med primernimi opazkami zabode knjigo z nožem ter razreže na drobne kosce, kose pa pošeno v blato potepta. Za njim stori isto s svojimi koledarji tudi drugi šolarji. Hrupa in smeha ter medsebojnega odobravanja je bilo veliko pri tem. Jaz bi rekel, da so fantje čisto modro storili. Da še večkrat malo pošegetajo Spendejevo nemško žilico, pa bodemo že skrbeli. Priložnost bo že sam zopet k temu dal.

p **Ljutomer**. „Ore“ v Ljutomeru ima v nedeljo, dne 3. sušca predavanje v bralni sobi po večerica. Vabijo se vsi mladeniči in prijatelji mladine.

p **Sv. Križ** pri Ljutomeru. Dekli ka zveza priredi v nedeljo, dne 23. t. m. v Slovesno em demu društveni shod s petjem, ter govori dah vedit lja in članic.

p **Kapela**. Prihodnjo nedeljo, 23. februarja ima poslanec Ivan Rožkar shod po rani b žji službi v prostorih g. Di jaka. Možje, mladeniči, pridite si na shod.

p **Sv. Luč** ob Š. venci. Podružnica „Slov. Straže“ ima prihodnjo nedeljo, dne 23. februarja takoj po večerica v čit-nici svoj redni obč. zbor, z občinskim vsopredem. Vabimo k obilni udel. žbi.

Slovenjgraški okraj.

p **Lučane**. V nedeljo, dne 23. svečana, obhajajo naš vlč. g. dekan 25letnico svojega župnikovanja. Nova velika cerkev bo še poznejšim rodovom kot lep spomenik njihovega neutrudljivega delovanja. Še na mnoga srečna leta!

p **Sv. Jernej** na Muto. Mislite si g. urednik! Mi tu na tem samotnem, od vsega prometa ločenem hribu, imamo tudi godce, ki še pravilno prijetno svirajo, kar bi človek od planinskih fantov komaj pričakoval. Najbolj pa so še hvale vredni, ker so sami krščanski, narodno zavežni slovenski fantje in skoraj vsi naročniki „Slov. Gospodarja“. Med njimi prednjači mladenič Urh Napečnik, ki je plačal naročnino kar za celo leto. Lep vzgled za vse fantje!

p **Slovenjgr. dec.** Občni zbor bikorejsk h za rug slovenjgraškega o'raja se bodo vršili v tekočem letu: Dne 4. sušca ob 9. uri dopoldne v Št. Janžu pri Sv. Dravgradu; 4. sušca ob 8. uri pop. v P. dg. rji; 5. sušca ob 8. uri dopoldne v Št. Ilju pod Turjakom; 6. sušca ob 2. uri popoldne v Št. Florjanu pri Sp. D. lici; 6. sušca ob 9. uri dopoldne v Razboru in 12. aprila ob 8. uri dopoldne v Slovenjgrad u. Gospdje učela ki omenj nib zadrug se prosijo, naj sporazumno z gosp. odb. rni ki p-vabijo vse zadrugnike k-kor tudi prijatelje g vedoreje na zborovanja, katera bodo z oz rom na to, da se otvori zsrčkom m-seca majnika k rajni pašnik za mlado govedo v Št. Vidu, posebno zanimiva. Na zboranjih bo govoril deželni živnorejski na-zornik Jel-vš-k.

p **Šmarčno** pri Velenju. Za pretečeno nedeljo naznanjeni občni zbor našega izobraževalnega društva se vrši to nedeljo, dne 23. t. m. ob 8. uri p. poldne; ker zadnji je bil g. poslanec zadržan, to nedeljo pa bo de neoviano prihitel v našo sredino ter prevzel poučno bodrilen go or. Pridite torej polnoštevilo.

Konjiški okraj.

p **Oplotnica**. Žalostno, pa resnično, da imamo v naši vasi take gostilne, kjer že otroci-Solarkinje plešejo do 10. ure ponoči v prisotnosti nekega učitelja. Žalostno je tudi za gostilno, kjer ni pravega gospodarja, da bi take mlečnozobe otročiče spodil domov, a še bolj žalostno je za starše, da jim ne dajo strahu in boljšega vzgleda. Tudi v Čadramu imamo gostilno, kjer se od šnopsa pijani fantje vsako nedeljo pretepa. Namesto v cerkev, pa v krčmo. Že na vse zgodaj hodijo s krvavimi bučami po vasi. Tukaj naj bi pač za to postavljene osebe gledale, da se v takih gostilnah žganje odpravi.

p **Stranice**. Tukaj je umrl v ponedeljek tukajšnji organist in mežnar Franc Črešnar v 65. letu svoje starosti. Naj počiva v miru!

p **Kp. Zreče**. Pri svatbi Kctnik-Kvac so na predlog ženinove sestre Milice zbraji za Slovensko Stražo 3 K 20 vin. Pripomnimo: To je bila svatovski-na rudarja. V hišo pač zahaja „Slovenski Gospodar“, vsled tega že mladi člani družine razumevajo narodno dolžnost. Lepo!

Celjski okraj.

p **Celje**. Za blagor slovenskega naroda malokdo toliko dela kakor okrajni zdravnik dr. Anton Schwab. Kakor vsak dobro misleč Slovenec, tako tudi ta gospod uvidi, da je nezmerno življenje opojnih pijač za naš narod velikansko zlo. Večkrat se v govorih, li-

stih in knjigah kaže na žalostne posledice nezmernosti v gospodarskem, нравnem in zdravstvenem oziru, toda uspeha je malo. Zakaj? Zato, ker ima ljudstvo popolnoma napačne pojme o alkoholu. Ljudstvo misli, da so opojne pijače za človeško telo potrebne, da redijo in da dajejo moč. Zdravniška znanost pa uči, da to ni res. Alkohol razburi samo živce in takrat se zdi človeku kakor da bi bil bolj močen; v resnici pa alkohol jemlje moč, kar čuti vsak potem, ko se stregne; je namreč bolj slab, kakor je bil prej, predno je pil. Dr. Schwab ima načelo, da je treba s poukom na podlagi znanosti ljudem izpodbiti krive nazore o alkoholu, tako, da bodo prišli do prepričanja, da alkohol ni potreben, ne redi in ne daje moči. Potem ne bodo tako silili za alkoholom. Vsled tega je imel g. doktor tekom 6 let več predavanja na Stajerskem in na Kranjskem. Tako tudi na pustno nedeljo v Celju za odraslene, na pepelnico sredo za dijake, v četrtek potem pa za ljudske šole. Pojasnjeval je predavanja s skopičnimi slikami. Poslušalo ga je blizu 1000 oseb. Za praktično življenje je dal približno sledeča navodila: 1. otrokom se ne sme nikoli dati alkoholnih pijač, za otroke je mleko pa voda; 2. kdor še ni pil alkohola ali še čisto malo, se mu svetuje, da sploh ne začne, bo boljše zanj v vsakem oziru; 3. če je kdo vajen piti alkoholne pijače, naj ne pije več kot 1/4 ltra srednje-močne pijače na dan, žganja pa sploh nič; 4. alkohol se rabi pri nekaterih boleznih za zdravlilo, kedaj, to pove zdravnik, zato naj se vsak ravna po nasvetu zdravnika; 5. gg. učitelji in katehetje naj bi navajali šolsko mladino k temu, da se ravna po naukih, katere je slišala pri predavanju. Vsa ta načela je predavatelj znanstveno utemeljil. Opozoril je na to, kako nevarno zapeljivec je alkohol sam na sebi. Kakor vsak strup, tako tudi ta zahteva, da ga človek vedno več rabi; zato postane marsikdo nehote velik pijanec, če se resno ne premaguje. Omenil je tudi, da celjski okolčani ne delajo prav, ko vse mleko prožajo, otrokom pa nič ne dajo ali pa jim ponujajo čaj, v katerega vlivajo celo žganje. Svaril je slednjič šolarje, naj ne kadijo tobaka, ker je tudi v tem strup, nikotin imenovan, ki je za dečke zelo škodljiv.

c **Gor. Hudinja.** Hlapec Tomaž Kerže je ukradel dne 7. februarja posestniku Janezu Cigelšek 340 kron papirnatega denarja z denarnico vred in službeno knjigo ter pobegnil.

c **Savinjska dolina.** Gos. od urednik! Naznanjam Vam, da sem bil na svatovski gostiji. Ja, boste rekli, to je ni nič novega, posebno prej v predpustu; pa le počasi, da Vam razložim. Bil sem že večkrat na enakih gostijah, pa še na nobeni ni bilo brez voglarjev ali prežarjev, posebno, kjer je dosti pijače, kakor tukaj. To je pripisovati izobrazbi naših fantov. Mladeniči obsojajo staro divjaško razvado ponočevanja. Prav dobro smo se imeli, bili smo vsi enega mišljenja, brez male izjeme smo vsi, ki smo bili svatje, naročeni na katoliške liste in smo nabrali tudi mali znesek za Slovensko Stražo. Samo ena reč je bila graje vredna. Nekateri gošči so namreč s svojimi dvoumnimi dvitipi žalili dostojnost.

c **Galleija** pri Celju. Lansko leto smo se prav pridno udeleževali društvenega življenja. To so pokazala poročila na občnem zboru Izobraževalnega društva, ki se je vršil dne 22. decembra. Društvo je pridno lanko leto 3 predstave, in sicer: „Repoštev“, „Luknja v namiznem prtu“ in „Tri sestre“. Imeli smo tudi dobro obiskan mladeniški shod pri Sv. Jungerti. Predavanj je bilo 6. Da so pa udje tudi pridno brisali prah iz knjig, nam je povedal knjižničar, ki je naznanil, da se je prebralo lansko leto 281 knjig iz društvene knjižnice. Za leto 1913 je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Dav. Krajnc, podpredsednik F. Videmšek, tajnik M. Križan, blagajnik J. Veber, knjižničar M. Stefančič. Odborniki: F. Šuberger, M. Reher in Jan. Novak. Mladini kakor tudi starejšim pa priporočamo, da ostanejo še za naprej zvesti udje društva.

c **Dramlje.** Naši liberalni mogotei kakor naš tajnik Jarnovič in še maloštevilni njegovi pristaši, so si zelo v laseh in se hudujejo drug na drugega, češ: Ti si kriv, da gre naša stranka tako rakovo pot. Posebno gredo čez tajnika, ker je bil volilni imenik tako pomanjkljivo urejen. Toda naš občinski tajnik g. Jarnovič slovesno zatrjuje, da ga on ni sam spisal, ampak nek njegov pristaš. Kot nameček 28im, že tu pri komisiji popravljenim točkam jih je bilo še nekaj in te so poslali na c. kr. okrajno glavarstvo, da se še tam prepričajo o pristnosti našega volilnega imenika. S težkim srcem pričakujejo naši gospodje pohvalnega pisma, in govori se, da baje dobi bo no častno kolajno z napisom: „Jarnoviču, kot občinskemu tajniku v spomin za nevenilne zasluge pri sestavi volilnega imenika za občinske volitve v Dramljah leta 1913.“

c **Nova Cerkev pri Vojniku.** Po dolgi mučni bolezni je umrl dne 11. februarja, previden s sv. zakramenti, Vrisk Matevž, mož krščanskega prepričanja. Bil je vnet prijatelj dobrega berila. Rajni je bil zelo priljubljen, kakor je kazal njegov veličastni pogreb. Bodi mu zemljica lahka!

c **Dobruša.** Pri šaljni licitaciji je zbrala slovenska mladina in zavedni možje za našega Orla 13 K 60 vin. Tako je prav! Za dobre name je naj ima vsak zaveden Slovenec odprto srce, računarno roko. Bog plačaj! Na sumničenje zlobnih ljudi, da se je porabil denar za pijačo, odgovarjamo, da ni bilo zraven že dobro znanih fantov, ki so kar 50 K pognali po grlu, sicer bi se našim kroničam tudi tako godilo. Ne sodite drugih po sebi!

c **Sv. Jur ob Taboru.** Dne 17. februarja so bile občinske volitve. V 1. razredu so izvoljeni liberalci:

Apat Lavoslav, Debelak Jožef, Kos Miha, Oevirk M., Plavšek Ludvik, Wittenbach baron Gustav. V 2. in 3. pristaši Kmečke zveze, in sicer v 2. razredu: Haulič Franc, Kučar Martin, Lesjak Alojz, Lesjak Franc, Lukman Franc, Rančigaj Anton; v 3. razredu pa: Juhart Jožef, Kos Franc, Križnik Tomažič, Orešnik Jakob, Rožanc Franc, Vasle Alojz.

c **Sv. Pavel** pri Preboldu. Občesposhtovano hišo Krulčjevo v Mariji Magdaleni je obiskala v zadnjem času v kratkih presledkih bela žena, kruta smrt, ter pobrala v družini meseca decembra minulega leta po daljši boleznih starega moža Mihaela Fakina v starosti 69 let. Miren, tih, skromen, moder in previden značaj je bil. Oba sta bila vneta zagovornika S. K. Z. ter okoličanom prav priljubljena. Zalujočim naše sožaljce, ranjkima pa blag spomin in večni mir!

c **Sv. Jedert.** Veselo gibanje se oazuje pri nas, pa ne na plesišču ali gledališkem odru, ampak v branju častnikov. Od novega leta je pri nas naročenih: 56 „Slovenskih Gospodarjev“, 53 „Bogoljubov“, 5 „Domoljubov“, 12 „Glasnikov“, 2 „Naš Dom“, 2 „Cvetje“ — „Stajerc“ niti eden! Poskušal ga je sicer prevzikančar Seligo vriniti nekaterim, pa se mu ni posrečilo. Kakor je priciniral, tako je odciniral!

c **Trbovlje.** Umrl je zopet eden izmed sta ih navdušenih domoljubov. Petra Erjavca, zlatomašnika in župnika trboveljskega, ni več! Umrl je mož, ki se je toliko trudil na narodnem polju, ki je pomagal, da, ki je, tako smemo reči, naredil Trbovlje slovenske! Rajniki je bil rojen dne 24. junija 1833 v Kostrivnici blizu Slatine, posvečen v mašnika v St. Andražu od ranjkega rodoljubnega škofa Antona Martina Slomška, ki je tudi njemu vcepil globoko ljubezen do svoje vere in naroda. Služboval je med drugim tudi v Kónjicah, rojstni fari našega prem. vladike kot kaplan in sicer kot vzgleden duhovnik. Bil je župnik v Zrečah, a dne 1. maja 1887 je prišel v Trbovlje, kjer je takrat še vladal bolj nemški duh. Da so pa Trbovlje danes slovenske, se imamo v prvi vrsti zahvaliti dragemu umrlemu zlatomašniku. Ustanovil je že pred dvajsetimi leti trboveljsko posojilnico starega Schulze-Delitzschevega sistema, ustanovil katoliško delavsko društvo, bil je podpornik družbe sv. Cirila in Metoda, seveda še v tistih letih, ko se še niso porajali dogodki a la Bohinjska Bistrica. Bil je mož ognjevitve vere. Današnja smer liberalne politike mu ni prijala in jo je ostro obsojal. Zadnje čase pa je postal bolehen, zadnja štiri leta ni mogel sam več hoditi, drugi so ga morali voditi na sprehod. Bil je milega značaja, spravljiv, potrpežljiv in je vdano prenašal trpljenje. Zato je tudi takorekoč ugasil, skoro nismo doznali, kdaj se je preselil njegov močni, odločni, kreпки duh iz telesa. Počivaj v miru, dragi zlatomašnik, sveti ti večna luč! — Pogreb prečastitega gospoda Petra Erjavca se je v soboto izvršil nad vse sijajno. Zadnje čast mu je izkazalo 18 sbratov-duhovnikov. Spreved je vodil, opravil mrtvaška opravila, daroval sveto mašo in govoril ranjniku v slovo preec. gospod dekan laški, dr. Krulje. Pokojni gospod je bil še Slomšekov učenec, zato vzor-duhovnik. Njegova zasluga je, da Trbovlje niso nemčurske. Gospod zlatomašnik je bil učen mož, blaga, dobra in zlata duša. Svetila mu večna luč!

c **Loka.** Zoretov pes je stekel in obgrizel svinje, mačke, pse, pa tudi ljudi; neko ženo je zgrabil za nogo, pa je imela debele počne (zimske čevlje), in ji ni škodoval. Bolj hudo je obgrizel 2 deklici, kateri so spravili v Pasterjev zavod na Dunaj. Politična oblast je dala potem več psov postreliti. Je že prav, da je tako skrbna; ko bi le tudi žganje tako preganjala — žganje stori več hučega ko stekli psi. — Kaj pa z občinskimi volitvami? Zadnje volitve, ki so bile pred Božičem 1. 1911, so bile vsled pritožbe Kmečke zveze čez eno leto v vseh treh razredih ovržene. V pritožbi je bilo veliko točk, namestništvo pa je ovržno volitve zaradi tega, ker sklepi reklamacijske komisije niso bili razglašeni; že to je zadostovalo za ovrženje, tako, da so bili drugi razlogi v pritožbi že odveč. Nova volitve se ima vršiti na podlagi starega imenika iz 1. 1911, le reklamacije so se smele vložiti, in vloženih je bilo okoli 60 reklamacij od vseh štirih strank, ki so: Kmečka zveza, socialni mokrač, liberalci in Nemci. Se-le zdaj so reklamacije rešene, in nekako čez 2 tedna bo volitve. Nek liberalcec se je drl, da take moze moramo voliti, ki bodo za pijačo dajali. Mi pa mislimo, da ima občinski odbor lepšo nalogo. Upamo, da ne bo zmagala pijača in tudi ne liberalne laži, ampak naša Kmečka zveza.

c **Loka** pri Zidanem mostu. V nedeljo, dne 26. prosinca, se je ustanovil pri nas krajevni odbor Slov. kmečke zveze. Pristopilo je precejšnje število udov. Dne 2. svečana smo pa imeli občni zbor Slov. katol. izobr. društva. Udeležba je bila povoljna, le moških je bilo malo. Po poročilih odbora sicer počasi, a vendar vrlo napreduje. Prijatelj društva, posebno odborniki, delajte na to, da nas večkrat razveselite s katero predstavo. — Dne 4. t. m. se je blizu Zidanega mosta ubil en konj. Hlapec papirniške tovarne je peljal naložen voz premoaga. Med potjo skočila konja v cestni jarek, ki ni bil zagrajen. Eden konj je bil na mestu mrtev, drugi se je le malo poškodoval. Vzrok nesreče je, ker je en konj drugega ugriznil. — Občinske volitve ne dajo liberalcem miru. Posebno se jezijo na 2 ugledna moža ter ju hočejo očrniti. Same sebe pa hvalijo kot pristne narodnjake in seveda tudi kot pobožne kristjane. Teča ti zaslužijo ime pristni liberalci, ker zabavljajo čez duhovne, se iz njih norčujejo, ne marajo za besedo božjo; ob nedeljah ostanejo pri alkoholu ali pa gredo še-le potem v cerkev, ko je že skoro vse minulo. Jih sicer ni veliko,

a bi vendar radi dobili krmilo naše občine v roke. Zatorej kmetje, pozor!

c **Sv. Ema.** Dne 26. prosinca sta bila poročena Lizika Barič od Sv. Eme in Josip Lipnjak iz Taberskega na Hrvaškem. Poročal ju je ženinov brat č. g. Ignacij Lipnjak, kaplan v Grubišnem polju v daljni Slavoniji. Nabralo se je na tej gostiji za Slovensko Stražo 15 K 34 vin. Preč. g. kaplan Ignacij je sam daroval 5 K za Slovensko Stražo in je ob tej priliki v pol ure trajajočem govoru pojasnil vrednost in potrebo podpiranja obmejnih bratov. — Dne 27. 27. prosinca pa se je poročila pridna deklica Marija Gobeč, hči župana v Nezbišah, s prav pridnim in poštenim fantom iz Hrvaškega, Janezom Pétrakom. — Dne 3. svečana pa je bila poročena pridna deklica Mimi-ka Brilej na Zdolah v kozjanski fari, s poštenim fantom Florijanom Škorjanec od Sv. Eme. Deklica je bila ves čas doma pri očetu Mihetu Brilej in materi Rozi ter skrbno pomagala pri velikem posestvu. Bog ju bože še posebno blagoslovil, ker sta oba doseđaj tako pošteno živela. Nabralo se je na tej gostiji pri očetu Mihetu Brilej 4 K za Slovensko Stražo. Mladim parom želimo obilo sreče in blagoslova.

c **Celje.** Izobraže alno društvo v Celju vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 23. s. e. 1913 popoldne ob 3 uri v vrni dvorani pr. „Bel na v. lu“ v Celju. Spor d.: poročilo predsednika, tajnika knjižničarja blagajnika, tajnika „Orlov“ in načelnika tamburašev, raznimiv predavanje g. dr. And. Vebler, volitev odbora in pregled alcev računov, pre-sti pr. dlogi in nasveti. Vmes udarjajo tamburaši. Članom so eno uro preje račun i na blagohoten pregled

c **Sv. Franč k Ksaverij.** Kat. bral o in izobraževalno društvo priredi na Velikonocni t. r. k. gledališko predstavo, kakor se vsi prijatelji društva uljudno sbite. S. r. red še objavimo.

c **R. čica ob S. v. nji.** Deželni živinorejski nadzornik Martin Jelovek priredi povotom ustanovitve bikovrejske zadruge v sredo dne 26. februarja t. l. ob 8 uri d. p. odne v gostilni Prislani pr. učno zborovanje. Kmetje živinorejci iz reči-ke žup. ije in vseh sosednih, pa tudi go-podnje in vsi prijatelji kmetijskega napredka pridite v obilnem st. vnu na ta shod

c **Lubna.** Dne 25. t. m. ob 8 uri občni zbor tukajšnje živinore-ke zad-uge. G. Jelovek, živinorejski nadzornik ima predavanje. Kmetje, živinorejci, udeležite se polnoštevilno tega zborovanja.

Brežiški okraj.

b **Brežice.** Dolgo časa je bila želja po soteski železnici le pobožna želja brez vsakega upanja, da se kedaj uresniči. Se-le dr. Benkovič je vzel pred stiri-mi leti stvar resno v roke in na posebnih želez. iških shodih agitiral za to železnico. Ali veste, kdo se teh shodov in razgovorov ni udeleževal, čeprav je bil povabjen? Kdo se za celo zadevo ni nič zapimjal? To je bil voditelj liberalne stranke, dr. Kukovec. In sedaj ima ta mož dovolj drzno čelo, da hodi po shodih in izreka poslanec dr. Jankoviču in dr. Benkoviču grajo radi te železnice. Pripomnimo, da se je tudi dr. Jankovič že prej kot vplivna oseba v kozjanskem okraju mnogo za to železnico trudil in žrtvoval, dočim je dr. Kukovec celo zadevo preziral. V liberalni družbi smo slišali, da ima tudi pri teh napadih na slovenske poslance znani politični mešetar svojo roko zraven. Ker pa zna dr. Kukovec samo hujskati in se do danes ni še prav nič poučil, kako stoji ta železniška zadeva, zato pridemo njegovi slavnoznani nevednosti z nekaterimi pojasnili na pomoč. Bo imel vsaj nekaj tvarine, ki je kaj vredna, za svoje govore. L. 1911 in 1912 se je bila zadeva zavlekla, ker se je moralo pred revizijo proge doseči potrebno sporazumljenje s hrvaško vlado. Ko se je to dobilo, se je lanko leto v početju pregledala proga. Poročilo se je vpslalo na železniško ministrstvo, od koder se je vkljub prizadevanju merodajnih činiteljev, tudi poslancev, ni prišla odločitev. O tem seveda dr. Kukovec nič ne ve. Menda si misli, da se železnice tako naglo gradijo kakor kozolci. Dobro bi bilo, da bi ta pouk kaj pomagal. Toda pri dr. Kukovcu velja brž prislovica: Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba.

b **Brežice.** Prijatelj iz brežiške okolice nam piše: Znanec me je opozoril, da zadnji čas šnopsarska cunjna, po imenu „Stajerc“, zopet blati nekatere naših zaslužnih oseb. Če oni sami na to tako odgovarjajo kakor pameten človek na žalbe regljanje ali oslovsko riganje, potem že morajo imeti vzroke za to. Toda nekaj drugega me silno žalosti. Znano je, da se je v brežki Matajsovi trgovini vsa leta delila imenovana cunjna šnopsarjev. Trgovina je prišla zdaj v druge, tudi nemške roke. Nedavno sem, primoran po nekem slučaju, stal v trgovini. Bilo je v nedeljo po rani službi božji, in v enem kotu vidim nagneteno množico ljudi, naših slovenskih kmečkih ljudi, ki so stegovali roke ter klicali: „Prosim, meni, meni!“ Pred njimi je stal kot vladar, ki deli milosti, ubog komij, ter odvrčal: „Če kaj kupite, dobite“. — „Da, Kupim, kupim“, so odgovarjali ter sprejemali — „Stajerca“. Ko sem videl, kako so se mnogi nato na tihem izmuzali, ne da bi kaj kupili, se me je polasčal sram in gnjev, ker sem si dejal: torej s hinavsko lažjo si priberačijo ti naši ljudje milost, da dobe to umazano cunjno v roke, ki neprestano najpada in sramoti samo naše najpošteejše može in žene ter pošteno mladino! Bili so med temi ljudje od obeh strani Save, sami taki, ki ne berejo in ne naročajo nobenega poštenega lista ali knjige, da, ki celo nočejo vzeti v roke dobrega časnika, a za to cunjno pa še celo hlapčevsko ponižno prisijo tujea ali odpadnika. Ali res nimajo mnogi naši ljudje nobenega ponosa in čuta za narodno čast, da tako pljuvajo v lastno skledo ter se v pasji ponižnosti klanjajo in redijo s svojimi žulji ljudi, ki večkrat nje same in ves naš narod iz dna duše sovražijo, pač pa radi sprejemajo slovenski denar, ki ga jim prinesejo v trgovino Slovenci in Slovenke, ki tega imena niso vredni! „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“

b **„Sava“**, politično društvo za brežiški in sevniški okraj, priredi občni zbor dne 23. februarja ob

3. uri popoldne v restavraciji pri kolodvoru na Vidnu. Poročata drž. in dež. poslanca dr. Benkovič in Pišek o svojem delovanju. Posavčani pridite!

b Videm. Občni zbor našega Slovenskega kat. izobraževalnega društva se je vrlo dobro obnesel ob mnogobrojni udeležbi zavednih članov. Na zboru je govornik kaplan Lasbacher o kulturnem napredku Bolgarov od leta 1877 do danes. Lepo uspelo zborovanje nam jamči, da bo društvo za naprej še lepše napredovalo kakor pa v pretčenem letu. Za pravo krščansko izobrazbo vneti Videmčani, oklepate se vsi svojega društva in ne dajte se faraboti od Zaneta, ki ima sedaj poleg gramofona tudi liberalno knjižnico v svoji gostlini. Če zadnji čas že niti gramofon več ne vleče, tem manj bo še vlekla liberalna knjižnica.

b Dobova. Z veseljem vam poročam, da sem izvedel, da se vendar-le že snuje pri nas kat. izobraževalno društvo, ki ga mnogi že tako dolgo in težko pričakujemo. Bog daj srečo in pogum!

b Globoko. Ptujski „Stajerc“ se oborožuje s svojimi „prostovoljci“ proti balkanski zvezi za svoje verske brate Turke. Kdo bi si mislil, da so to taki naprednjaki, da jim gre „oboroževanje“ uspešno z navdušenjem in z malimi stroški. Puške imajo skrite v neki pohorski koruznici. Ko jih Linhart popolnoma ojunaki, dobijo še druge potrebne reči. Kruh bo dal tem prostovoljcem pek Ornig, šnops pa ptujski šnopsarji. Sli bodo vsi pes, med njimi bodo pa tudi posavski janičarji in šnopsarji.

b Pišec. Dne 2. februarja t. l. se je vršil občni zbor Izobraževalnega društva. Dr. Veble, tukajšnji rojak, je v svojem temeljitem govoru med drugim posebno povdarjal veliko važnost izobraževalnih društav. V istem znamenju sv. križa kot pa Balkanu naj se tudi v Izobraževalnem društvu sučejo uma bistri meči za vsestranski napredek milega nam naroda. Hvala mu! Zeleni bi samo, da bi bila udeležba številnejša. Izvoljen je bil z vsaklikom stari odbor; le mesto tajnika, ki jo je moral v jeseni popihati za lastovkami na jug, da obleče vojaško sukno, je prevzel na občno željo veleposestnik g. Gregorčič, da tako tudi tukaj pokaže, kako dela mož v kljub preobilnim zasebnim skrbem, nesebično za občni blagor in napredek. Po zelo umestnih opazkah in nasvetih gospoda predsednika Ureka se je zaključil občni zbor in igralci so uprizorili veseligrro: „Tri sestre“. Igrali so dovršeno. Želim si jih kmalu zopet na odru!

b Bizejsko. Tukajšnje Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima dne 23. februarja v nedeljo po večernicah občni zbor v župnišči, h katerem se vabijo vsi udje, možje in žene, mladeniči in dekleta, vsi naši somišljeniki in somišljenice. Predaval bo g. nadrevizor Vladimir Pušenjak. Potem sledi poročilo o delovanju in volitev novega odbora.

b Sv. Peter pod Sv. gorami. V torek ob 6. uri zjutraj je izbruhnil požar pri Antonu Mošet, gostilničarju in cerkvenemu ključarju. Upepelil je hišo. Skoda je velika, ker je zgorela vsa hišna oprava in obleka. Mirnemu vremenu in domačemu gasilnemu društvu se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na blizu stoječa, s slamo krita poslopja.

b Kozje. Pri volitvi za okrajni zastop iz skupine veleposestiva so izvoljeni enoglasno sami zvesti pristaši kmečke zveze: dekan Marko Tomažič, Janez Serbec, župan v Velikem kamnu, Bovha Jožef iz Vercač, Drogenik Janez, gostilničar pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Stefan Pivec, župnik v Podčetrtku, Gollec Jožef, posestnik v Sedlarjevem, Janez Počivavsek, župan v Imenem in Ribar Anton, župnik pri Sv. Vidu.

b Sv. Nikolaj v Polju. Kaj neki bo zopet danes pri Dobravcu, da se liberalni Sedlarci tako željno tja czirajo? Kmalu smo to izvedeli iz oznanila. G. dr. Kukovec je prišel s svojim, že navednim tovarišem, tolažit svoje tukajšnje pristaše, ker so pri volitvi župana s svojim kandidatom g. Glonavičem tako častno propadli. Predsednik temu shodu je bil g. Glonavič. Govor dr. Kukovec je bil tako pust, da če bi bil še en čas govoril, bi bil moral skoro sam predsednik poslušati, že celo liberalni Sedlarci so ga eden za drugim zapuščali. Povedalo se nam je, kako so v mestu ženski klubki in obleke drage. To je seveda nas hribovčane najbolj zanimalo, saj ne vidimo ženskega klubka drugače, če gremo kam v trg. Dalje, da bo šnops dražji. Potem, da se država oborožuje, da to seveda veliko stane. No, druge države se pripravljajo, ali jih naj naša samo mirno gleda. Zavidala so se gg. duhovnikom posestva in plače. Duhovnik mora ravno tako dolgo študirati kakor odvetnik, zakaj ste jim torej nevoščljivi? Mislim, da zato, ker so večinoma kmečki sinovi. Črnilo se je tudi na vse mogoče načine naše gg. poslance, kakor dr. Korošca, dr. Jankoviča, dr. Benkoviča. Knjižica dr. Benkoviča o opravičenosti obstrukcije mu roji po glavi. Dokazovati nam je hotel, da je obstrukcija škodljiva, pa dokazati nam tega dr. Kukovec ni mogel. Rekel je, da bo sedaj deželni zbor razpuščen ter je moledeval za glasove. Mislim, da so imele njegove besede ravno toliko upliva, kakor od njega ponujano vino. Svetujem vam, gosp. doktor, da se drugič peljete raje kam med svoje volilce v trge, tukaj vas ne potrebujemo. Po Vašem mnenju bi se naj naši poslanci ponižno priklanjali Nemcem in ž njimi tudi vam, ker se družite z Nemeč, ter bi naj bili z vsako drobtino zadovoljni, ki bi padla z nemške deželnozbornske mize. Ob koncu se je dala na glasovanje resolucija, za katero pa ni skoro nihče vzdignil roke, ne za in ne proti, kar je znamenje, da nas liberalna resolucija nič ne briga. S predsednikom Glonavičem je imel dr. Kukovec križ. Niti običajnih otvoritvenih besed ne sklepnega govora ni spravi-

vil skupaj. Stal je zraven kakor o Veliki noči pri božjem grobu iz lipovega lesa napravljen vojak. b Polj. Poslanca dr. Jank vič in Pišek poročata v nedeljo, dne 2. marca ob 4. Čas u pr stor zborovan a pridonajd. b Brežca. Kat. slov. izobraževalno društ o privedi v nedeljo, dne 2. suš a gledalško predstavo z igrama: „Pjavka“ in „Rudeči nosovi“.

Najnovejše vesti o vojski.

Z bojišč ni posebnih novic. Na galipolskem polotoku in pri Cataldci se vrše le manjše praské. Obstreljevanje Odrina in Skadra se nadaljuje. Grki so baje izkrcali v Besika-zalivu južno od Dardanel na maloazijska tla večje števille vojaštva. Iz Carigrada poročajo, da vesti o umoru Enver-bega niso resnične. Vendar listi ne vedo poročati, kje se Enver-beg nahaja.

Rumuško-bolgarski spor se je zopet poostiril. Rumuni vedno bolj predrzno zahtevajo od Bolgarije odstop Silistrije in velik kos bolgarskega ozemlja, kar pa Bolgari ne morejo dovoliti. Rumunski odposlanec princ Gika, ki se v Soliji pogaja z Bolgari, hoče odpotovati. Domneva se, da če se obe državi ne bosta mogli sporazumeti, bodo velevlasti posredovale in odločile, koliko sveta imajo Bolgari odstopiti Rumuniji. Rumunija ima ob bolgarski meji pripravljeno močno armado, da udere v Bolgarijo; tudi Bolgarija pridno pošila vojaške čete na rumunsko mejo. Peti bolgarski armadni zbor pod poveljstvom generala Paprikova je pripravljen na boj. Istotako koraka tudi srbska armada Bolgarom na pomoč.

Poročilo o sejnu pitane živine v Gradcu dne 13. februarja 1913.

Prignalo se je 810 volov, 126 bikov, 317 krav in 7 telet. Skupaj 760. Cena za 100 kg žive teže: lepi pitani voli 92 do 106 K, srednje debeli 86 do 92 K, suhi 76 do 82 K, bikji 74-94 kron, lepe pitane krave 74-84 K, srednje debele 56-68 K, suhe 44-52 kron. Izvozilo se je na Gornje Štajersko 110, na Tirolsko 12, na Nižje Avstrijsko 31, na Češko 118, na Moravsko —, v Trst 103 in na Nemško 6 komadov Tendence: Na ta sejem se je prignalo 104 komadov več kot prejšnji teden Cene neizpremenjene. Promet slab.

Listnica uredništva.

Sv. Jurij ob Ščavnici: Hvala za poslano Izročili „Straži“. — Zihpolje: Ker smo preobloženi z ročicami o vojski, smo izročili Vaš spis „Straži“ Podra ljevi! Črmlenšk: Glede dosta ljanja častnikov imajo pismonoše deleč in kolbi in hiše, kamor morajo donasati. Poprašajte na p št, in če je pismon ša obvezan donasati tudi v Vašo hišo, a tega re stori, se pritožit na pošto ravnateljstvo. — Skale: Izročili „Našemu Domu“. — Negova: Preosebno! — Negova: Osnujete mladeniško organizacijo, pa bo beljšel Podravel! — Gomilko: V cestni zadevi se obrta na obč. odbor. Za prilžene znamke se vam je vpisala naročna do 1. oktobra 1913. — Marenberg: Ker ni podpis roma v koš! — Rajhenburg: Hvala lepa! Prehodujč. — Sv. Miklavž nad Laškem, Plentos: Preosebno! — Sv. Frančišek Ka., Dol Velika Nedelja, Dramlje, Sv. Križ na Murškem polju, Sv. Miklavž nad Laškem Sv. Pavel, Videm, Vransko: Prihodujč. — Urednik bi rad ugodi vsem dopisnikom, a ker čitatelje sedaj vojska zelo zanima, morajo dopisi čakati Le potrpijenj! Kar ni zastarelo pride vse na vrsto. Kar je bolj najno, smo izročili „Straži“. — Ker smo uredništvo sklenili že sredo zjutraj, so preprozo deli slededč d pis: Sv. Jurij, Sv. Lenart, Sv. Jeddert, Sv. Križ, Slov. Bistrica, Prihova, Celje

in mozna tkanine za gospode in gospe priporočila izvozna hiša. SOKNA PROKOP SKORKOVSKY IN SIN v Humpolcu na Češkem. Vzorec na preduje franka. Zelo zmerno cene. Na željo bodeam dati tukaj izgotovili gospodsko oblika. 185 CEFIRE

Vel ka razpošiljalnica Bratje Lechner -- Gradec, železna hiša -- služi vsem slojem kot najcenejši vir za nakupovanje. Prosim zahtevajte! vzorce in cenike o modnem blagu — lanenega blaga — blaga za gospode — rezno blago — manufakturno blago — oprave za novoporočence. To ničesar ne stane vendar vsakemu dobro služi. Če pridete v Gradec, poskusite kupiti pri nas blago.

Zahvala. Podpisana iz-kata tem potom najsrčnejšo za hvalo mnogočastitemu gospodu kanoniku dr. Lav. Gregore, prečastitemu gospodu kaplanu dr. Maks Vrsber in g. trgovcu Oarožnik ter njegovi gospodični sestri za ljubezen in poštvovalnost, katero so skazovali našemu očetu oziroma možu Matevžu Vrisk, mlinarju pri Novicerkvi ob času njegove bolezn in smrti, pa tudi nam ob priliki pogeba rajnega. Neža Vrisk, žena in Janez Vrisk, sin v imenu vseh sorodnikov. 204 Sp. Hudinja št. 7 pri Celju, 17. feb. 1913.

Loterijske številke. Dne 12. februarja 1913. Trst 55 84 87 7 37 Dne 15. februarja 1913: Dunaj 67 4 54 87 48 Hčerka trgovca na deželi, 14 in pol leta stara, želi stopiti kot učenka v trgovino mešanega blaga. Kje. pove upravništvo. 157

Oprava za trgovino dobro ohranjena se po ceni proda. Vpraša se v drožeriji Wolfram, Maribor. 155 Zelo ugodna prilika! Proda se lepo posestvo, obstoječe iz velike hiše z gostilno in prostori za trgovino mešanega blaga, veliko gospodarsko poslopje dva lepa vrta za zelenjavo, okrog šest oralov zemlje prvega razreda, ob okraju cesti tik Studenic. Proda se takoj v led odpotovanja pod skrajno ugodnimi plačilnimi pogoji. Kapitala je treba samo 8000 kron, drugo lahko ostane. Natančneje se izve pri g. Kaiserju v S u denicah pri Poljčanah. 172

Na prodaj je posestvo z dobro idočo gosulino, 10 minut od f. rne cerkve. Hiša je zidana, ima štiri velike sobe s kuhinjo in shrambo za jedila in prostorne kleti; aivinski hlev je popolnoma nov. redi se lahko šest glav goveje živine in nekaj svinj. Zemlje 30 oralov, ki obstoja iz travnikov, gozda, pašnika in lepega sadonosnika. Cena 14 tisoč kron, 6 tisoč kron ostane vključenih. Natančneje podatke daje lastnik Alž. Koren, gostilničar na Remšniku p. Marenberg. 175 Dva dijaka se sprejmeta, Kasserengasse 18, pri Alojziju Šafarič, Maribor. 183

Seje edinopravega kašelskega zemlja prodaja 20 gr za 1 K. I. g. Mrcina, posestnik v Zg. Kralju p. D. M. v Polju. Tudi prodam 15 panjev čebel. Cena po dogovoru. 190 lšče se krojač, oženjen in ona dobra šivilja, katera imata veselje še poleg tega prevzeti pod dobriimi pogoji krmo na račun. Porudbe naj se pošljejo pod štiro „Dober opravek“ na upravništvo lista. 191

Mož in žena, sposobna za delo v vinogradu se iščeta. Vpraša se pri hišniku Goehestasse 18. Maribor. 192 Pesstvo z zidanim gospodarskim poslopjem, 23 oralov zemlje, obstoji iz njiv, travnikov in gozda. 7 minut od farne cerkve, se takoj na kose ali v celém proda Marija Božič, posestnica, Koračice, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. 194

Prodajalke, zmorna manufakturne prodaje ter slov in nemškega je zika se takoj sprejme v trgovini Konrad Zamolo, Fram. 193

Priden fant, kateri se hoče krojaštva učiti, ne več 15 let star se takoj sprejme. Tudi sn en krojaški pomočnik sprejme pri A. Kosar, Stolni trg 5, Maribor. 179

Proda se dobro idoča trgovina z močnim blagom zaradi odpotovanja. Vpraša se Koroška cesta št. 84. 188

Proda se lepo posestvo v občini Gručena, fara Sv. Jurij ob Penuici. 19 oralov v enem kosu, obrnjeno proti jutranjemu solcu, je napredaj. Več se izve pri lastnici Teresiji Ferline, istotam. 208

lšem posestvo v najem. 3-15 oralov. Pre zamen tudi nedelne otroke v oskrb ali stare slabotne ljudi. Prednost ima mariborski okraj, blizu cerkve ali pri dobri cesti. Karl Julijana Majenič, „Folkogil-Kramar“ št. 29. Gomilica pri E. novžu. 195

Ime pridelka.	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pišavca	12	—	11	25	12	—	11	—	10	—
Rž	11	—	10	50	8	—	10	50	9	—
Jedmeo	10	75	11	—	9	—	10	50	9	—
Oves	11	75	11	—	12	—	12	—	10	—
Koruzna	10	80	9	50	11	—	9	50	8	50
Proso	9	—	10	50	16	—	—	—	10	—
Ajda	11	75	9	—	11	—	10	50	9	50
Šiadko seno	4	05	8	25	2	60	3	90	3	—
Kislo	3	95	—	—	2	—	3	50	2	50
Slama	3	15	2	25	2	50	3	50	2	—
Fišola	18	50	—	—	11	50	—	—	13	50
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	08	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	—	2	50	—	—	—	—	—
Maalo	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—
Speh, svež	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—
Zelje, kislo	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Repa, kisla	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—
Mleko	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
„ „ „ kisl	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jajoca, 1 kom.	—	—	—	06	—	—	—	—	—	—